

BIOGRAM

Tadeusz Józef Zamorski urodził się w Czerniowcach 14.04.1908 r. jako syn Adolfa Zamorskiego i Marii z domu Miller. Pierwsze lata życia spędził w Wiedniu, gdzie jego ojciec był notariuszem. W okresie międzywojennym rodzina Zamorskich zamieszkiwała we Lwowie oraz w Czortkowie (Czortków-Olszyna nad rzeką Seret w województwie tarnopolskim).

Tadeusz Zamorski ukończył gimnazjum we Lwowie i odebrał staranne wykształcenie muzyczne: grał na fortepianie i pięknie śpiewał. Dysponował doskonałym tenorem, którym posługiwał się na poziomie profesjonalnym, co bardzo mu się przydało w okresie późniejszym, w czasie okupacji.

W latach 1929-1931 Tadeusz Zamorski był słuchaczem Szkoły Podchorążych Kawalerii w Grudziądzu. Ukończył ją z drugą lokatą (VIII promocja, lokata 2), co dało mu możliwość wyboru pułku kawalerii, w którym kontynuował służbę wojskową. Po ukończeniu Szkoły Podchorążych Kawalerii został mianowany podporucznikiem kawalerii ze starszeństwem od 15.08.1931 r. oraz skierowany do 9. Pułku Ułanów Małopolskich w Trembowli, gdzie objął stanowisko dowódcy plutonu. Z dniem 01.01.1934 r. został awansowany do stopnia porucznika.¹

Był niezmiernie ceniony i lubiany przez kolegów. Znany jako świetny kompan, uroczy i dowcipny kolega, był człowiekiem ze wszech miar utalentowanym towarzyszem. Wspomnienia oficerów 9. Pułku Ułanów Małopolskich doskonale ukazują sylwetkę Tadeusza Zamorskiego, wtedy jeszcze bardzo młodego porucznika, skorego do żartów, dowcipnego, lubiącego brylować w towarzystwie.² Gdy zdecydował się zmienić rodzaj broni i barwy pułkowe, żalowano tego niezmiernie: *Odszedł od nas do broni pancernej, do Lwowa, por. Tadeusz Zamorski. Żałowałem mocno tego prawdziwego kolegi, który tak wspaniale był dopasowany do naszego Pułku.*³

W pierwszej połowie 1935 r. Tadeusz Zamorski przebywał na kilkumiesięcznym kursie broni pancernej w Centrum Wyszkożenia Czołgów i Samochodów Pancernych w Modlinie. W listopadzie 1935 r. został skierowany do 6. Batalionu Czołgów i Samochodów Pancernych we Lwowie, w którym – po przeformowaniu na 6. Batalion Pancerny - kontynuował w kolejnych latach służbę wojskową. We wrześniu 1938 r. otrzymał skierowanie do Centrum Wyszkożenia Broni Pancernych w Modlinie. W marcu 1939 r. był oficerem 1 kompanii podchorążych rezerwy w Szkole Podchorążych Broni Pancernych w CWBPanc. w Modlinie.

Wraz z wybuchem II wojny światowej por. br. panc. Tadeusz Zamorski znalazł się w składzie Warszawskiej Brygady Pancerno-Motorowej jako dowódca 1 plutonu 11 kompanii czołgów rozpoznawczych TKS (dowódcą kompanii był kpt. br. panc. Stanisław Łętowski, zaś dowódcą 2 plutonu por. rez. br. panc. Stefan Gołędzinowski).⁴ Brał bezpośredni udział w starciach z Niemcami pod Tomaszowem Lubelskim oraz w rejonie Szarowoli k/Zamościa.⁵

Po klęsce wrześniowej Tadeusz Zamorski włączył się w działania konspiracyjne otrzymując dokument tożsamości na nazwisko Ryszard Wilhelm Strawiński po poległym w kampanii wrześniowej (pod tym nazwiskiem spędził lata okupacji). W czasie okupacji Tadeusz Zamorski pracował m.in. w księgowości w fabryce wyrobów tytoniowych (stąd jego okupacyjny pseudonim „Buchalter”) oraz dorabiał na utrzymanie śpiewając i występując w *Chórze Marka* w kawiarni *Bodega* na Nowym Świecie w Warszawie (w latach 1940-1941).

W marcu 1944 roku Tadeusz Zamorski wziął ślub z Aliną Macherską w kościele Najświętszego Zbawiciela przy placu Zbawiciela w Warszawie pod swoim okupacyjnym nazwiskiem „Ryszard Strawiński”. Ksiądz, który udzielał ślubu, Aleksander Cegłowski, znał prawdziwe nazwisko Tadeusza

¹ Por. biogram Tadeusza Józefa Zamorskiego w: Andrzej Przybyszewski, *9. Pułk Ułanów Małopolskich 1809 – 1947*, Radomyśl Wielki 2011, s. 381.

² Por. m. in. Kazimierz Klaczyński, *Służyłem w najlepszym Pułku. Wspomnienia oficera 9. Pułku Ułanów Małopolskich*, Radomyśl Wielki 2013, s. 15, 54-57, 119.

³ Klaczyński, tamże, s. 119.

⁴ Por. Stanisław Maksimiec, *Warszawska Brygada Pancerno-Motorowa*, Oświęcim 2019, s. 267. Stanisław Łętowski i Stefan Gołędzinowski tworzyli trzon osobowy dowództwa odtworzonego w konspiracji 3. Batalionu Pancernego AK „Golski” (Eligiusz Bruliński, *3 Batalion Pancerny AK „Golski”*, Warszawa 1996 r.).

⁵ Dane dotyczące przebiegu służby wojskowej w latach 1929-1939 oparte są na informacjach zawartych w Zeszytach Ewidencyjnym Tadeusza Józefa Zamorskiego, s. Adolfa, CAW sygn. TAP 1500/71/390, na biogramie Tadeusza Zamorskiego opublikowanym przez A. Przybyszewskiego, op. cit., s. 381 oraz na relacjach rodzinnych.

Zamorskiego i potwierdził po wojnie jego tożsamość, gdy ten starał się o sprostowanie aktu małżeństwa.⁶ Żona Tadeusza Zamorskiego, Alina z Macherskich (1923 – 2006), była córką Marii z Maciejowskich (1896 -1978) i mjr. Antoniego Macherskiego (1893 - 1953), który w dowództwie SGO „Polesie” był szefem służby samochodowej; w bitwie pod Kockiem znajdował się w sztabie gen. Kleeberga, tu został wzięty do niewoli i przez pięć lat przebywał jako jeńiec w oflagu Murnau.

Na początku Powstania Warszawskiego – Batalion „Golski” – Tadeusz Zamorski został ciężko ranny w brzuch odłamkiem pocisku z Tygrysa. Operowany w szpitalu powstańczym przy ulicy Lwowskiej, z powstania został ewakuowany wraz z rannymi. Do końca życia odczuwał poważne dolegliwości będące następstwem odniesionych rozległych obrażeń.

W latach powojennych Tadeusz Zamorski pracował początkowo w Związku Zawodowym Pracowników Cukrownictwa, potem krótko w Zjednoczeniu Maszyn Rolniczych, a następnie był długoletnim, bardzo cenionym i zasłużonym pracownikiem CHSR „Agroma” w Warszawie. W roku 1946 Związek Cukrowników odbudował zniszczony i wypalony dom przy ulicy Asfaltowej w Warszawie (Asfaltowa 19) i pod tym adresem Alina i Tadeusz Zamorscy zamieszkiwali po wojnie. W 1947 r. przyszedł na świat ich syn, Jacek.

Tadeusz Zamorski z wielką radością i satysfakcją włączył się w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX w. w prace Duszpasterstwa Weteranów Kawalerii i Artylerii Konnej WP przy kościele Św. Anny w Warszawie oraz uczestniczył w spotkaniach byłych kawalerzystów organizowanych przez rtm. Zygmunta Augustowskiego (4. Pułk Ułanów Zaniemeńskich, Kawaler Orderu Virtuti Militari) i jego żonę, Irenę (Dama Orderu Wojennego Virtuti Militari) w ich mieszkaniu przy ulicy Fałata w Warszawie. Był to dla niego mentalny i emocjonalny powrót do okresu młodości i do grona – jakże nielicznych już i nieomalże z dnia na dzień coraz szybciej odchodzących – kolegów i znajomych sprzed wojny. Od rtm. Zygmunta Augustowskiego Tadeusz Zamorski dowiedział się o awansowaniu go przez władze londyńskie na stopień rotmistrza. W 1989 r. był uczestnikiem Zjazdu Oficerów Służby Stałej Kawalerii w Grudziądzu.

W latach dziewięćdziesiątych XX w. został uhonorowany m.in. Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 oraz Krzyżem Armii Krajowej.

Tadeusz Zamorski zmarł 17 maja 1996 r. i został pochowany w grobie rodzinnym na Starych Powązkach w Warszawie (kwatery 118-1-8).

Biogram sporządził
Jacek Zamorski, syn Tadeusza Zamorskiego
Warszawa, 21.04.2021

Literatura

Bruliński Eligiusz, *3 Batalion Pancerny AK „Golski”*, Warszawa 1996.

CAW, Zeszyt Ewidencyjny Tadeusza Józefa Zamorskiego, s. Adolfa, sygn. TAP 1500/71/390.

Klaczyński Kazimierz, *Służyłem w najlepszym Pułku. Wspomnienia oficera 9. Pułku Ułanów Małopolskich*, Radomyśl Wielki 2013.

Ksyk Edward, *W barwach 9. Pułku Ułanów Małopolskich*, Gdańsk 2012.

Maksimiec Stanisław, *Warszawska Brygada Pancerno-Motorowa 1939*, Oświęcim 2019.

Przybyszewski Andrzej, *9. Pułk Ułanów Małopolskich 1809 – 1947*, Radomyśl Wielki 2011.

Radomyński Stanisław, *Zarys historii Szkoły Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu 1926-1939*, Pruszków 1992.

Zaleski Waclaw, *W Warszawskiej Brygadzie Pancerno-Motorowej 1939. Z dziejów 1 Pułku Strzelców Konnych*, Warszawa 1988.

Zamorski Jacek, *Wspomnienie o Moim Ojcu*, „Nowy Dziwiątka”, e-biuletyn Rodziny Ułanów Małopolskich, październik 2013 [4 (06)/2013].

⁶ Oryginał wniosku o sprostowanie aktu małżeństwa Rodziców z 1947 r. (sprostowanie z uwagi na widniejące w akcie okupacyjne nazwisko Ojca „Ryszard Wilhelm Strawiński”) znajduje się w moim posiadaniu – J.Z.